

Abstrakt

V první kapitole studujeme vliv politických stran při výběru kandidátů v komunálních volbách v České republice. Za použití dat z více než 20 000 kandidátních listin ukazujeme, že politické strany řadí kandidáty na kandidátku systematicky podle jejich kvalit a stranické hodnoty. Kvalita kandidátů, měřena nejvyšším dosaženým vzděláním, zachycuje hodnotu kandidáta pro voliče, zatímco stranická hodnota, měřená politickými dary nebo členstvím ve straně, reprezentuje vnitřní hodnotu kandidáta pro stranu. Pozorované chování je konzistentní s tržní situací, kdy kandidáti nabízejí lídrovi kandidátní listiny jejich kvalitu a stranickou hodnotu výměnou za lepší postavení na kandidátní listině (a tedy i vyšší pravděpodobností zvolení). Na datech ukazujeme, že kvalitnější kandidáti a kandidáti s vyšší stranickou hodnotou jsou řazeni na lepších místech na kandidátce, a to navzdory tomu, že kandidáti s vyšší stranickou hodnotou získávají ve volbách zpravidla méně hlasů než kandidáti s nízkou stranickou hodnotou, *ceteris paribus*. Dále ukazujeme, že pokud strana očekává lepší volební výsledek, a tedy i více zastupitelských míst, vzroste na její kandidátní listině podíl kandidátů s vyšší stranickou hodnotou.

V druhé kapitole studujeme dopady struktury zvláštní části trestního zákoníku na ukládání trestů. Ve snaze omezit rozdíly v uložených trestech jsou trestné činy zpravidla rozdělené do několika odstavců dle závažnosti, přičemž pro každý odstavec je určena vlastní trestní sazba. Ke stanovení závažnosti zákonodárce často používá striktní hodnoty měřitelné veličiny, například způsobenou škodu. V kapitole studujeme důsledky rozdělení trestných činů na odstavce na ukládání trestů. Vliv takové hranice lze rozložit na dva mechanismy působící v opačném směru: mechanismus přísnosti a mechanismus srovnání. V experimentu se státními zástupci ukazujeme, že striktní dělení trestného činu na odstavce dramaticky zvýšilo tvrdost navrženého trestu, a způsobilo tak významné rozdíly v uložených trestech. Dále v kapitole představujeme nový způsob empirického měření spravedlnosti uložených trestů a vyčíslujeme dopady striktního dělení odstavců na pravděpodobnost udělení spravedlivého trestu.

Ve třetí kapitole se zabývám důsledky zveřejnění nevyhovujících informací o výkonu veřejných institucí. V rámci dotazníkového experimentu byli respondenti informováni o rozdílech v uložených trestech v České republice způsobených rozdílným přístupem soudců k ukládání trestů. Respondentům tak byly poskytnuty informace, které mohou vyvolat pochyby o schopnosti trestní justice dostát své zodpovědnosti. Výsledky ukazují, že taková informace nezpůsobila nedůvěru ani nezvýšila snahu veřejnosti vyhnout se formálnímu soudnímu systému. Poskytnutí informace místo toho zvýšilo pravděpodobnost, že respondent bude ochotný podepsat petici, která vyzývá politiky k řešení daného problému. Poskytnuté informace dále zvýšily vnímanou důležitost spravedlnosti právního systému. Vliv informací je heterogenní. Nárůst ochoty podepsat petici je patrný především mezi matkami, které jsou zřejmě více citlivé na konkrétní představený trestný čin neplacení alimentů.